

FSD3410 100 MINUUTTIA TAIDETTA 2019: TAIDEPASSI-KIRJAUKSET

FSD3410 100 MINUTES OF ART 2019: ENTRIES IN THE TAIDEPASSI PARTICIPATION DIARY

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

#100MINUUTTIA
TAIDETTA

#100minuuttiaaidetta

Kampanjaopas

Taide osaksi jokaista päivää

Tule mukaan keräämään #100minuuttiataidetta!

Osallistu taiteeseen ja kulttuuriin vähintään 100 minuuttia joka viikko ja seuraa sen hyviä vaikutuksia.

Jokaisella ihmisellä on oikeus taiteeseen ja kulttuuriin osana hyvää elämää. Taiteella ja kulttuurilla on tutkitusti vahva yhteys parempaan terveyteen, psyykkiseen hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Tervetuloa taiteen ja kulttuurin äärelle kokemaan, kokeilemaan ja tekemään – sekä kertomaan muille, mitä vaikutuksia taide ja kulttuuri saavat aikaan!

***”Tervetuloa
taiteen ja
kulttuurin äärelle
kokemaan!”***

Sote-toimija, tule mukaan!

**Kutsumme erityisesti mukaan sinut, sosiaali-,
hyvinvointi- ja terveysalan toimija.**

Työskenteletkö ihmisten kanssa, jotka tarvitsevat erityistä tukea osallistumiseensa? Tarjoa asiakkaillesi 100 minuuttia taidetta ja kulttuuria viikossa!

Haastamme kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijat mukaan kampanjaan ottamaan taiteen ja kulttuurin pysyväksi osaksi toimintaansa.

**Lue lisää kampanjasta:
100minuuttiataidetta.taike.fi**

Perustietoa kampanjasta

Mikä?

#100minuuttiataidetta -kampanja innostaa osallistumaan taiteeseen ja kulttuuriin vähintään 100 minuutin ajan viikossa.

Miksi?

Jokaisella on oikeus taiteeseen ja kulttuuriin osana hyvää elämää. Taiteen ja kulttuurin säännöllinen harrastaminen tukee hyvinvointia. Kampanja innostaa taiteen ja kulttuurin pariin. Kampanja haastaa miettimään, mitä taide ja kulttuuri merkitsevät ja mitä vaikutuksia ne saavat aikaan.

Kuka voi osallistua kampanjaan?

Kuka tahansa voi osallistua kampanjaan. Kampanjaan voi osallistua yksilönä tai yhteisönä, vaikkapa yhdessä perheen, luokan, harrastusryhmän tai työpaikan kanssa.

Erityisesti kampanjaan kutsutaan mukaan sosiaali- ja terveysalan toimijoita, joiden toivotaan tarjoavan osallistumisen mahdollisuuksia asiakkailleen.

Miten?

Osallistumista merkitään 100minuuttiataidetta.taike.fi -verkkosivujen Taidepassiin. Tavoitteena on, että jokainen kokeiluun osallistuja olisi taiteen ja kulttuurin äärellä viikon aikana vähintään 100 minuutin ajan – tai enemmän.

Verkkosivuiltamme ja kampanjaoppaasta löytyy ideoita taiteeseen ja kulttuuriin osallistumiseen. Osallistumistapoja voi keksiä myös itse. Vääriä tapoja osallistua ei ole. Kannustamme uusien asioiden kokeilemiseen!

Milloin?

Kampanja käynnistyi tammikuussa 2019 ja on käynnissä lokakuun 2019 loppuun asti.

Kampanjan tavoite?

Haluamme varmistaa jokaisen ihmisen kulttuuristen oikeuksien toteutumisen ja siten lisätä ihmisten elämänlaatua ja hyvinvointia. Haastamme sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat mukaan kampanjaan ottamaan taiteen ja kulttuurin pysyväksi osaksi toimintaansa.

Kampanjassa kertynyt tieto taiteeseen osallistumisesta ja sen vaikutuksista välitetään Yhteiskunnalliseen tietoaarkistoon tutkimuskäyttöön. Tietojen luovuttamisen voi halutessaan kieltää.

Ketkä ovat kampanjan taustalla?

Kampanjan vetovastuu on Taiteen edistämiskeskuksella. Kampanjan virallisina yhteistyökumppaneina toimivat ArtsEqual-hanke, Kulttuurikeskus PiiPoo, Lasten ja nuorten säätiö, Oriveden kaupunki, Pirkanmaa 2021, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Suomen Mielenterveysseura, Taikusydän, Tampereen kaupunki, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Yleisradio.

Näin osallistut

Rekisteröidy

mukaan kampanjaan osoitteessa 100minuuttiataidetta.taike.fi

Osallistu

taiteeseen ja kulttuuriin vähintään 100 minuutin ajan viikossa.
Kokeile rohkeasti uutta!

Seuraa

minuuttien kertymistä Taidepassin avulla.

Jaa

kokemuksiasi sosiaalisessa mediassa tunnisteella #100minuuttiataidetta.
Vaihda ideoita, inspiroidu, haasta muita mukaan!

Nauti

taiteen ja kulttuurin hyvää tekevää vaikutuksesta.

Näin pääset liikkeelle

Kampanjaan voi osallistua kuka tahansa. Osallistua voi joko yksilönä tai yhdessä ryhmän tai organisaation kanssa. Kampanjaan voi osallistua haluamansa pituisen ajan: Mukana voi olla vain yhden viikon tai koko kampanjan keston ajan.

Luo osallistumistili kampanjan sivuilla. Täytä perustiedot sekä odotukset ja tavoitteet kampanjaan osallistumisesta.

Vinkkejä ryhmälle:

Kerätkää kaikki osallistujat yhteen ja ideoikaa, millaisia asioita haluaisitte kokea.

Piirtäkää ja kirjoittakaa ideanne ja toiveenne ylös ja jos mahdollista, ripustakaa ne näkyville kampanjan ajaksi.

On tärkeää, että kaikki saavat osallistua ideointiin ja päätöksentekoon siitä, mitä kohteita valitaan koettavaksi.

Valitkaa kirjuri, joka täyttää aloituslomakkeen kampanjan verkkosivuilla ja kirjaa kokemukset ylös Taidepassiin.

Kampanjan aikana

Merkitse osallistumista ja sen vaikutuksia ja merkityksiä **Taidepassiin**. Osallistumista voi merkitä omaan tahtiin: joka päivä, kerran viikossa tai harvemmin.

Inspiraatiota osallistumiseen löydät tästä kampanjaoppaasta sekä seuraamalla kampanjan verkkosivuja, Facebookia ja Instagramia. Osallistumistapoja voi keksiä myös itse, luovuuden käyttö on sallittua. Vääriä tapoja osallistua ei ole. Kannustamme uusien asioiden kokeilemiseen!

Huolehdi tietosuojasta

Kiinnitä erityistä huomiota asiakkaiden ja henkilökunnan yksityisyyteen ja tietosuojaan. Kampanjaan osallistuva organisaatio vastaa itse siitä, että organisaation somessa julkaisemat tekstit, kuvat ja materiaalit ovat organisaation omien viestintä-, yksityisyys- ja tietosuojastandardien mukaisia.

Haasta muut mukaan somessa

”Haastamme (haastettavan organisaation nimi tägättynä) mukaan #100minuuttiataidetta -kampanjaan. Lisätään yhdessä elämänlaatua taiteen avulla. Taide kuuluu kaikille! Lisätietoja kampanjasta osoitteessa: 100minuuttiataidetta.taike.fi”

Ei tietokonetta?

Voit kerätä taideminuutteja myös tästä oppaasta löytyvällä paperisella lomakkeella. Toivomme, että kirjaat kokemukset kuitenkin verkkolomakkeella jälkikäteen, jotta ne kirjautuvat kampanjan kokonaistulokseen.

Kampanjan lopuksi

Kun päätät lopettaa osallistumisen, täytä verkkosivuilta löytyvä lopetuslomake. Kerro, miten tavoitteet ja odotukset toteutuivat kampanjan aikana.

Pysähdy miettimään, mitä kampanjaan osallistuminen antoi sinulle. Millaisessa roolissa taide ja kulttuuri ovat elämässäsi kampanjan jälkeen? **Kiitos osallistumisesta kampanjaan!**

Vinkkejä ryhmälle:

Kerääntykää yhteen ja käykää yhdessä läpi kohokohdat.

Mitä kokemuksia jäi mieleen?

Mitä vaikutuksia osallistumisella oli teille ja yhteisöllenne?

Miten odotukset ja tavoitteet täyttyivät?

Keskustelun jälkeen ryhmänne kirjuri käy täyttämässä lopetuslomakkeen kampanjan verkkosivuilla Taidepassissa.

“Taiteella on vaikutusta onnellisuuden ja elämänlaadun kokemukseen.”

Taidepassi

Tavoitteena on osallistua taiteeseen ja kulttuuriin vähintään 100 minuuttia viikossa. Valitset osallistumisen tavat itse. Kannustamme kokeilemaan rohkeasti uutta! Tärkeä osa viikkoa on koetusta keskusteleminen. Mitä ajatuksia heräsi? Mitä tuntemuksia syntyi?

Kaksi osallistumisen tapaa

Tekijänä:

Osallistun taide- ja kulttuuritoimintaan tekemällä itse.

Kokijana:

Nautin muiden tekemästä taiteesta ja kulttuurista.

Taiteen vaikutukset

Mitä vaikutuksia sait osallistumisesta? Voit merkitä useamman kuin yhden vaikutuksen.

Viisaus

Taidekokemus herätti ajatuksia ja sai pohtimaan asioita uusista näkökulmista.

Yhdessä

Taidekokemus antoi mahdollisuuden yhdessäoloon ja kokemusten jakamiseen.

Tunteet

Taidekokemus herätti iloa, surua tai muita tunteita.

Lepo

Taidekokemus rentoutti ja irrotti arjesta.

Viikkonumero

Päivä- määrä	Mitä teit? Mitä teitte?	Kesto minuutteina			Vaikutukset Ympyröi kaikki sopivat	Vaikutukset omin sanoin
		Tekijänä	Kokijana	Yhteensä		

Osallistujan/ ryhmän nimi

Viikko yhteensä

100 minuuttia täynnä?
Väritä mitali!

Lue lisää kampanjasta ja avaa itsellesi sähköinen taidepassi
100minuuttiaaidetta.taike.fi

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Esimerkkejä taiteeseen ja kulttuuriin osallistumisesta

Tässä kampanjassa osallistumiseksi taiteeseen ja kulttuuriin lasketaan kaikki taidemuodot kirjallisuudesta teatteriin, musiikista kuvataiteeseen, sirkuksesta performanssi-taiteeseen – ja kaikki oman luovuuden käyttämisen muodot kirjoittamisesta laulamiseen, piirtämisestä tanssimiseen. Suositeltavaa on, että jokaisen viikon aikana on molempia osallistumistapoja, sekä kokemista että tekemistä.

Tanssi

► Tanssi

Laittakaa erilaisia musiikkityylejä soimaan ja kokeilkaa millaista liikettä ja tanssia musiikki saa teidät tuottamaan.

Kuvataide ja muut visuaaliset taiteet

► Piirrä, maalaa, kuvaa

Katso ympärillesi ja keskity. Mikä arjessasi oleva asia ansaitsisi tulla piirretyksi, maalatuksi tai valokuvatuksi? Kokeile rohkeasti!

Sirkus

► Kokeile sirkustaitoja

Kokeile jonglöörausta tai harjoittele taikatemppeujen tekemistä.

Kirjallisuus ja sanataide ja sarjakuva

► Kirjoita

Valitse sinua kiinnostava aihe ja kirjoita siihen liittyvä lyhyt tarina tai piirrä siitä sarjakuva. Ryhmässä jokainen osallistuja voi kirjoittaa tarinaa vähän matkaa eteenpäin.

Tekijänä – osallistu ja tee itse

Musiikki

► Laula ja soita

Kootkaa paikalle kaikki kynnelle kykenevät ja perustakaa kuoro tai bändi. Mikä sen nimi olisi? Millaista musiikkia se soittaisi? Soittimina voi käyttää myös muita esineitä kuin virallisia soittimia. Kokeilkaa, millaisia ääniä saatte irti vaikkapa keittiövälineistä!

Arkkitehtuuri ja muotoilu

► Suunnittele unelmien asuinalue

Pohtikaa yhdessä millainen olisi unelmien asuinalue tai unelmien toimitilat! Toteuttakaa se sitten käyttäen apuna tarvikkeita, joita on helposti saatavilla - luovuuden merkeissä on myös lupa leikkiä.

Teatteri ja elokuva

► Improvisoi yhdessä

Yhdessä improvisointi on hauskaa ja sen avulla voi opetella myös rakentavaa vuorovaikutusta. Voitte vaikkapa näytellä yhdessä uusiksi suosikkielokuvan kohtauksen.

Taide ja kulttuuri

► Suunnittele taideteos tai esitys

Jos haluaisitte tehdä yhdessä taideteoksen, millainen se olisi? Mitä aihetta se käsittelisi? Voisiko sitä ryhtyä yhdessä tekemään? Kutsukaa taiteilija ideoimaan asiaa kanssanne.

Musiikki

► **Järjestä levyraati**

Jokainen osallistuja saa tuoda levyraatiin haluamansa kappaleen. Kappaleet kuunnellaan ja jokainen saa kertoa omat ajatuksensa kuunnellusta kappaleesta.

Kirjallisuus ja sanataide ja sarjakuva

► **Lue**

Kysy toiselta osallistujalta suositusta hänelle tärkeästä kirjasta ja kokeile mitä sen lukeminen sinussa aiheuttaa.

Kokijana - koe ja nauti

Lisää ideoita löytyy kampanjan verkkosivuilta:
100minuuttiataidetta.taike.fi/ideat

Tanssi

► **Katso tanssia**

Lähde etsimään, mistä löytyy sinua lähin tanssiteos! TAI Laita musiikkia soimaan ja katso ympäristöäsi kuin se olisi tanssiteos.

Arkkitehtuuri ja muotoilu

► **Tutustu lähialueeseen**

Tehkää tutkiva retki joko sisällä tai ulkona: Miten erilaisia rakennuksia lähistöltä löytyy? Miltä toimitilanne näyttävät, kun niitä katsoo uusin silmin?

Kuvataide ja muut visuaaliset taiteet

► **Katso taidetta**

Lähde seikkailemaan kauas tai lähelle. Käy museossa tai taidenäyttelyssä tai etsi taidetta verkosta. Katso, minkälaista taidetta löydät!

Teatteri ja elokuva

► **Käy teatterissa tai elokuvissa**

Katsokaa yhdessä teatteriesitys tai elokuva, ja varatkaa aikaa myös keskustelulle sen jälkeen.

Sirkus

► **Käy sirkuksessa**

Lähde etsimään, mistä löytyy sinua lähin sirkusesitys! TAI Laita musiikkia soimaan, ja katso ympäristöäsi niin kuin se olisi sirkus.

Taide ja kulttuuri

► **Keskustele taiteesta**

Kertokaa toisillenne, mitkä ovat olleet kaikkein tärkeimpiä taide-elämyksiä ja mitä olette niiden avulla oppineet elämästä.

Jokaisella on oikeus taiteeseen ja kulttuuriin

Jokaisella ihmisellä on oikeus taiteeseen ja kulttuurin ja niiden hyvää tekeviin vaikutuksiin. Tämän oikeuden toteutuminen edellyttää yhteistyötä. Ajatus ihmisen oikeudesta taiteeseen ei ole uusi. Kulttuuriset oikeudet on turvattu jo YK:n ihmisoikeusjulistuksessa (1948) sekä useissa Suomea sitovissa ihmisoikeussopimuksissa ja Suomen perustuslaissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on laadittu valtakunnallisia ja kansainvälisiä suosituksia liikunnasta ja ravitsemuksesta. Pirkanmaan vuonna 2017 julkaistu alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma esitteli ensimmäisenä kulttuurihyvinvointisuosituksen, johon #100minuuttitaidetta -kampanja perustuu.

Kulttuurihyvinvointisuosituksessa jokaiselle ihmiselle suositellaan osallistumista taiteeseen ja kulttuuriin vähintään sadan minuutin ajan viikossa. Ehdotamme, että tämä olisi myös kulttuuristen perusoikeuksien minimi: jokaisen meistä tulee saada olla taiteen ja kulttuurin äärellä vähintään sata

minuuttia viikossa. Suositus koskee kaikenikäisiä ihmisiä.

Taide voi lisätä hyvinvointiasi

Tutkimusnäytön pohjalta¹⁾ voidaan todeta, että taiteen ja kulttuurin äärellä oleminen voi tukea merkittävästi kaikkien väestöryhmien hyvinvointia. Taiteella ja taiteellisella toiminnalla on tutkimuksissa todettu olevan positiivisia vaikutuksia fyysiseen terveyteen, mielen hyvinvointiin sekä koettuun hyvinvointiin, elämänlaatuun ja onnellisuuteen. Taiteen ja taiteellisen toiminnan on havaittu mm. vähentävän yksinäisyyttä ja sosiaalista eristäytyneisyyttä sekä auttavan mielenterveyden haasteiden kanssa pärjäämisessä.

Taiteeseen säännöllisesti osallistuvilla on todettu olevan selvästi parempi psyykinen hyvinvointi kuin niillä, joilla taideosallistumista ei ollut yhtään tai sitä oli alle sata tuntia vuodessa.²⁾ Kulttuuripalvelujen käyttö ja kulttuurinen harrastustoiminta ovat lisäksi yhteydessä hyväksi koettuun terveydentilaan ja myös hyvään elämänlaatuun.

Tutkimusnäytön perusteella ei yksiselitteisesti voida määrittää, mikä määrä taidetta ja kulttuuria tarkalleen lisää ihmisen hyvinvointia.

#100minuuttiataidetta -kampanjassa olemme kiinnostuneita kuulemaan, miten osallistuminen taiteeseen ja kulttuuriin vaikuttaa.

Lisää tietoa taiteen hyvinvointivaikutuksista löydät kampanjan verkkosivuilta 100minuuttiataidetta.taike.fi

---

¹⁾*Nenonen, Tellervo; Kaikkonen, Risto; Murto, Jukka & Luoma, Minna-Liisa (2014) Cultural services and activities: The association with self-rated health and quality of life, Arts & Health: An International Journal for Research, Policy and Practice, 6:3, 235-253, DOI: 10.1080/17533015.2014.897958*

²⁾*Davies, Christina, Knuiman, Matthew and Rosenberg, Michael (2016) The art of being mentally healthy: a study to quantify the relationship between recreational arts engagement and mental well-being in the general population. BMC Public Health 16:15. DOI 10.1186/s12889-015-2672-7*

Taide kaikkien ulottuville

Haluamme kampanjassa kiinnittää erityistä huomiota eriarvoisuuden vähentämiseen. Myös heillä, jotka tarvitsevat erityistä tukea tai ohjausta osallistumiseensa, tulee olla mahdollisuus olla taiteen ja kulttuurin äärellä vähintään 100 minuuttia viikossa.

Joulukuussa 2018 julkaistiin kahden ministeriön yhteiset suositukset taiteen ja kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa. Suosituksessa linjataan, että kaikessa sosiaali- ja terveydenhuollossa toteutettavassa taide- ja kulttuuri-toiminnassa on tärkeää huolehtia toiminnan monipuolisuudesta ja laadusta. Toiminnan toteutuksen laadun kannalta olennaista on, että taide- ja kulttuurihankinnoissa on riittävää asiantuntemusta ja tarkoitukseen on varattu määrärahat.

Kannustamme yhteiseen suunnitteluun, monialaiseen yhteistyöhön ja asukkaiden / asiakkaiden osallistamiseen sekä toiminnan suunnittelussa että toteutuksessa.

Kulttuurihyvinvoinnin arvopohja

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia edistää terveyttä ja hyvinvointia. Taide ja kulttuuri luovat jo itsessään hyvinvointia ja mielekästä elämää. Toisaalta niitä voidaan käyttää myös tavoitteellisesti edistämään hyvinvointia.

Jokaisella ihmisellä tulee olla mahdollisuus toimia kulttuurisessa ympäristössään ja olla osa kulttuurista yhteisöään niin, että **kokee osallisuutta, toimijuutta ja nauttii yhteisönsä arvostusta omana itsenään.**

Kulttuurihyvinvoinnin arvopohja perustuu **yhdenvertaisuuden toteutumiseen** yhteiskunnassa. Ihmisillä tulee olla mahdollisuus tulla hyväksytyksi ja näkyväksi omassa elinpiirissään ja yhteiskunnassa omana itsenään riippumatta iästä, asuinpaikasta, vammasta, sairaudesta, erityisen tuen tarpeesta tai mistään muusta yksilön ominaisuudesta.

Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen luo **kunnioittavaa vuorovaikutusta** yksilön ja yhteiskunnan eri tasoilla.

Mahdollisuudet tukea ihmisten sosiaalista ja fyysistä **toimintakykyä** ennaltaehkäisevästi, ylläpitävästi ja korjaavasti lisääntyvät.

Taide osana organisaation toimintaa

Monessa sosiaali- ja terveysalan organisaatiossa taide ja kulttuuri ovat erottamaton osa niiden toimintaa. Näissä paikoissa taiteen voima on koettu niin tärkeäksi osaksi mielekästä elämää, että toimintaa on haluttu kehittää pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti. Verkkosivuiltamme löydät esimerkkejä siitä, miten sosiaali- ja terveysalan organisaatiot ovat kehittäneet toimintaansa pitkäjänteisesti.

#100minuuttiataidetta -kampanjassa on mukana 12 sosiaali- ja terveysalan organisaatioita. Verkkosivuiltamme voit seurata näiden edelläkävijöiden taidematkaa ja tutustua siihen, miten taide on otettu osaksi hyvinvointipalveluita ja niiden kehittämistä.

Eri alojen ammattilaisten roolit

Kulttuurihyvinvoinnin toteuttamisessa korostuu taide- ja kulttuuritoimijoiden ammattimainen ja pitkäjänteinen yhteistyö muiden toimialojen kanssa. Suosittelemme, että palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään moniammatillista yhteistyötä.

Kulttuurihyvinvointipalveluiden taiteellisen laadun varmistamiseksi on suositeltavaa, että suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään **taiteen ja kulttuurin ammattilaisia**. Heillä tulee olla ymmärrystä toisen alan toimintaympäristöstä sekä kulttuurihyvinvoinnin periaatteista ja arvoista.

Jokaisella ammatista riippumatta on oikeus käyttää omaa luovuuttaan työssään. Taiteen ammattilaiset voivat kouluttaa eri alojen työntekijöitä käyttämään taiteen menetelmiä oman työnsä ja ympäristönsä kehittämisessä.

Taiteilijat, taidepedagogit ja taidekasvattajat luovat sisältöjä ja tuovat palveluihin taiteellista osaamista.

Taideterapeutit käyttävät taiteellisia menetelmiä yksilöllisten

hoidon tai kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Terapeutilla on terveydenhuolto-, sosiaali-, kasvatus- tai taidealan pohjakoulutus sekä lisäksi taideterapiakoulutus.

Monissa sosiaali- ja terveystieteiden yksiköissä **kulttuuriohjaajat ja virikeohjaajat** järjestävät ja toteuttavat kulttuurista sisältöä asiakkaiden arkeen.

Monet **kulttuurialan koulutukset** antavat valmiuksia suunnitella, toteuttaa ja mahdollistaa kulttuurihyvinvointipalveluita.

Uudet **soveltavan taiteen koulutukset** antavat valmiuksia käyttää taidetta ja taidelähtöisiä menetelmiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tukena.

Tietoa paikallisista kulttuurihyvinvoinnin tekijöistä ja palveluista kannattaa kysyä oman kunnan kulttuuritoimesta ja paikallisista taiteilijayhdistyksistä sekä -osuuskunnista ja -yrityksistä.

Mistä löytyy lisää inspiraatiota matkalle taiteen ja kulttuurin maailmaan?

Kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen on tarjolla paljon tietoa ja verkostoja aiheesta kiinnostuneille ammattilaisille. Tässä muutamia maistiaisia – lisää löydät verkkosivuiltamme.

Taide ja hyvinvointi

Taikusydan on taiteen ja hyvinvoinnin yhteyksien kehittämisen ja viestinnän yhteistyöverkosto.

taikusydan.turkuamk.fi

Taiteen edistämiskeskuksen Taiteen käytön ja hyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteena on luoda taiteen hyvinvointia tukevalle toiminnalle laaja ja vakiintunut rahoituspohja sekä muuttaa nykyisiä toiminnan rakenteita ja asenteita.

taike.fi/taidetoimii

Prosenttiperiaatteen laajentamisen kärkihankkeen tarkoituksena on luoda uusi toimintatapa, jolla voidaan sujuvoittaa taide- ja kulttuurisisältöisten hyvinvointipalveluiden hankintaa sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

minedu.fi/prosenttiperiaate

Kulttuuria kaikille -palvelu edistää osallistumiselle avoimia ja monenlaisia yleisöjä ja tekijöitä huomioivia kulttuuripalveluja ja tarjoaa työkaluja kulttuuripalveluiden saavutettavuuden ja moninaisuuden edistämiseen.

kulttuuriakaikille.fi

Taidetutka on verkkolehti, joka nostaa esiin taiteen ja kulttuurin uusia rajapintoja, esittelee kiinnostavia toimijoita, tekoja ja ilmiöitä ja syventää keskustelua taiteen merkityksistä.

taidetutka.fi

Terveyttä kulttuurista -Facebook-ryhmässä voi etsiä ja levittää kulttuurihyvinvointiin liittyvää tietoa, tapahtumia ja toimintamalleja.

facebook.com/groups/terveyttakulttuurista

Kulttuuriluotsit ovat koulutettuja vapaaehtoisia, jotka toimivat paikkakuntansa kulttuurikohteiden tarjontaan perehtyneinä vertaisohjaajina. Luotsit toimivat rohkaisijoina, oppaina ja kavereina ihmisille, joiden ei muuten tulisi lähdettyä kulttuurikohteisiin.

kansalaisareena.fi/luotsit

Tutkimustietoa

ArtsEqual-tutkimushankkeen tutkimuskoosteet ja toimenpidesuosituksset.

artsequal.fi/fi/tulokset

Sitran ja Taikusydämen tietokortit "Näkökulmia taiteen ja kulttuurin tutkituista vaikutuksista."

sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-vaikutuksiin

#100minuuttiataidetta joka viikko!

Taide voi olla polttoainetta aivoille, hoivaa sielulle tai nautintoa aisteille. Taide voi luoda uusia merkityksiä elämään. Taide voi haastaa katsomaan maailmaa uusista näkökulmista.

Taiteen äärellä on mahdollisuus kohdata toisia yhdenvertaisina. Taide voi saada asettumaan toisen ihmisen asemaan. Taide voi saada toimimaan.

Taide voi saada etsimään vastausta kysymykseen
"Mitä on hyvä elämä?"

Mitä taide merkitsee sinulle? Osallistu #100minuuttiataidetta
-kampanjaan ja jaa kokemuksia taiteesta ja sen merkityksestä.

ARTSEQUAL

NUORI.FI
LASTEN JA NUORTEN SÄÄTIÖ

SOSTE

TAMPERE.
FINLAND

yle

PiiPoo
KULTTUURIKESKUS PIIPOO

ORIVESI
150

mieli
Suomen Mielenterveysseura

TAIKU
SYDÄN

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Tays